

آبونه شرائطی

داخلی، خارجی هریر ایچون
سنه لکی (۲۵۰)، آلتی آیلنی
(۱۳۰) غره شدور.

[نسخه سی ۵ غروش،
سنه لکی ۵۲ نسخه در،]

اداره خانه

باب عالی بجاده سنده دائره مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلی پشیندر

مسلك، موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولنور، درج ایدلهین
یازیلر اعاده اولونماز.

الکلیت

دینی، فلسفی، علمی، ادبی هفته لق مجموعه اسلامیه در

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

باش محرر
محمد عا کف

صاحب و مدیر مسئول
اشرف ادیب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

عدد: ۳۷۵

۱۷ محرم ۱۳۳۷

پنجشنبه

۲۴ تشرین اول ۱۳۳۴

جلد ۱۵

و بوعجز و حیرت سو قیلله هر وصف ایچون بر معبود و ایجاد و اختراع ایتک در که سنه دوشهامشردی ؛ کیت کیده سو به لری بودر که دن ده آشاغی دوشه رک یونانی شاعر هومر و امثالی طرفدن آجیلان چیغره امتثالاً معبودلری انسان شکل و صورتنده تمثیل و اونلره ، مخصوصه ، مجادله ، ازدواج و سائره کبی انسانلره خاص شئون اجتماعی عزو و اسناد ایتک قالدیشمه شلر ، و بوضو رتله بر دین سماوی اولان خرسیتیانلی صرف جاهلیت دور لرینه جائد بت پرستلیک تحویل ایتما مشلردی .

غریبدر که « اون بیوک دین » نام اثر صاحبی حس دینتک آلدینی بوصوک کولونج و معناسر شکلی خرسیتیانلک جامع اولدینی محاسن اعتقادیه نک ال بیوکارندن و اونک طریق تکاملده قطع مراحل ایتک مستعبر دین اولدینلک ال باهر دلیلارندن بری عد ایدیور و دییور که : (صحیفه ۴۸۳) « خرسیتیانلق طریق ترقیده یولنه دوام ایدره رک بعض طوائف (هندو جرمان) دن جناب حقک کائنات طبیعی به حلولی فکری آلمش و بوندن تثلیث فکر و اعتقادی طوغمشدر . و بوآندن اعتباراً محمد (صام) ک احیاسیله مکلف اولدینی اوبسیط توحید مطلق فکری خرسیتیانلق عالمنده موجودیتی محافظه ایدمه مامشدر .

بوسه و زلردن صکره کتابک مؤلفی صایدینی ترهات و ضلالت و ادیسنده دها زیاده ارخای عنان ایدره رک : « ماهیتی ال بسیط اولان ، تقسیماته ، تفصیل و تحدیده ال آز مساعد بولنان بر موجود موجودات سائره میاننده ال دون مرتبه ده قالیر . بر موجود طریق تکاملده مرحله لر قطع ایتدیکه اجزاسی جو غایر ؛ اقسامی تضاعف و وظائف تعدد ایدر . « دییور ، و فکری تأیید ایچون مثال ایرادینه قالدیشهرق انسان ایله سائر نوع حیوانات ، عجیرات ابتدائیه ایله بونلردن ترتب ایدن حیوانی و نباتی عضویات آره سنده بر مقایسه یاییور .

ایشته خرسیتیانلر بو کبی سفسطه لرله افکار بسیطه اصحابنک کوزلرینی بویا بورلر ؛ بک منطقسر دوشه چکنه اهمیت و یرمه رک واجب الوجود ، حی قیوم ، بدیع السموات و الارض اولان ذات اجل و اعلی ایله شو عالم قنایه حاکم اولان شئون و اطوار آره سنده قیاس یور و تمک تشبهنده بولنیورلر .

آیات کریمه قرآنیه و احادیث نبویه نک ذات حق مثل و نظیردن تنزیه ایتسی ، کوزله کوریلهمیه چکنی ، ظنون و اوها مک احاطه ماهیتدن عاجز بولندیغنی سویله سی شبه یوق که دیات محمدیه یی بو کبی شایه لردن مصون بولندیرمق مقصدینه مبتیدر .

خرسیتیانلق پروباغاندا جیلری قرآنک ، جناب حق . زمین و آسمان ساحه سندن خارج براندیغنی و حکم تدبیری بونلرک فوقدن اجرا ایتدیکن قائل اولدیغنی ، خرسیتیانلق ایسه الهک هر شیده و هر شیله برابر اولدیغنه معتقد بولندیغنی سویلیور و آره ده کی فرق مهمک دیانت خفیه نک باغیرینه قانایچی بر یاره آجش اولدیغنی ادعا ایدیورلر . بو زوالیلر بیلمیورلر که قرآن بزه بردکل ، بر جوق یرلرنده : « زرهده بولنسه کز الله سز که برابر در ؛ او ، انسانه ، شاه طماندن دها یاقیندر ؛

اختراعنده استعمال ایدر .

الحاصلی فردک حط حرکتی تعیین ایدن ، افعال و حرکاتی تلقین ایله فنالق ارتکابندن منع ایله یین ، انتظام روحی و اجتماعی ، تعبیر دیگرله اخلاقیدر . ذکا و معلوماتی آنجق درجه تالیفه اجرای نفوذ ایدن وسائطدن عبارتدر .

خرسیتیانلق نظرنده اسلام

— ۳ —

قرآنک تثلیث عقیده سنه قارشی حجتلری

ابن القيم دن اقتباس ایتش اولدیغیز سوزلر کوسه تریور که الله (اله قرآن) ذوالجلاله و اونک ، کرک قرآنک و کرک اسماء مقدسه نک تضمن ایتدیکی نعوت و اوصافی جامع اولدیغنه اعتقاد سعادت دنیا و عقبانک و هر ایکی طاله جائد حیاتک الهمهم و ال اساسلی ارکان و شرائطنددر . ادما مزی . دعا کوزل ایضاح و تنویر ایتک ایچون دییه بیلیور که : انسانلرک یکدیگره قارشی اولان مناسباتنک یولنده جریان ایتسی ، کرک جمعیات بشریه ، کرک افراد آره سنده حضور و سکونک پایدار اوله بیلمسی ایکی رکن اساسینک : خوف و رجائک غایت قوتلی و متین اوله سنه متوقفدر . چونکه یالکیز خوف حسنک زبون استیلاسی اولوب ده اضطرابی دملرنده هیچ بر طرفدن کوکلنه تسلی و انشراح و یره چک بر نفحه رجا استشمام ایدمه یین کسه بختیار اوله ماز . خوف و رهت حسلرندن بتون بتون آزاده اوله رق یالکیز امید و رجا نشووه سیله حیاتکذار اولان بر طاقه بشریه نک ده حیاتنده انتظام اوله میه جنی کبی افرادی آره سنده کی مادی و معنوی الاقملر مطلوب اولان درجه قوت و متانتی بوله ماز .

جناب حقک رهت و رغبت ، حساب و عقاب ، مغفرت و رحمت کبی اوصاف متضاده یی جامع اوله سی استلزام ایدن بو کبی اساسلردر . بوصفتلرک ، آره لرنده موجود اولوب بشقه برنده برلشمه لری محال مرتبه سنه چیقاران تضاد ایله برابر ذات اقدسده برلشمه سی دین اسلامک ال مهم ارکانندن بریدر . اوت بو اوصاف بشقه برنده برلشمه یی . بویله یکدیگرینه ضد نعتلرله تجلی ایتک ، قوللردن هر بری ، تعالیم قرآنیه سنده حدود دینی بیان ایتدیکی طرزده ، رحمت و غضبه مظهر قیلمق آنجق ذات کبریا به خاص بر اثر کالدر .

شبهه یی بوجلیات متضاده نک مظهر امکانی اوله سیله حک بر ذات و ارسه اوده ذات اجل و اعلی در . اساساً یونانیلره ، مصریلره و سائرهمه جائد ادیان قدیمده ذات حقک طرز تجلیسی بومر کزده ایدی . بوده بر زمانده ایدی که بودینلره سالک اولانلرک عقللری یکدیگره ضد صفتلری جامع بر ذات تصور ایدمه بیلمکدن عاجز برحاله کلامشدی ؛

سیرینی تعقیب ایتیمی ایچون مهم بر سائق اولدی. بیک طقوز یوز طقوز سنه سنه یالکز آمریقا ده توحید قائل اولان کلیسارک مقداری دوت یوز آلتش بره بالغ اولمش اولدیغی، داروین واسنیر فلسفه سنک خیالات و غیر معقول اساساته استناد ایدن بویله بردینی بیقورق بر چوق زمانلر بوکی عقائد واهی ایل بره نارفته صابدرمش اولان عقلی دین عقل واذعانه، دین توحید، اسلامه اساس اولان بردینه رجوع ایتدیرمک اساسی تعقیب ایتدیگی سونیه مک محرر مقاله نك انصاف ایدوبده خطاسی اعتراف ایتیمی ایچون کافیدرطن ایدرز. بویله ده اولسه بز، بوذات ایل، قرآنک تثلیث خصوصنده منافشه کیریشمکه خطا ایتش اولدیغی نظریه سندن طولایی منافشه کیریشمکه بر بآس کورمیورز :

خرستیانلر تثلیث ادعائنده منطقه، ذوق سلیمه استناد ایدمیدیلر قرآن حکیم کسیدیلرله، الارنده کی سلاح مدافعه بی کورلته جک، بلارینی قیر جق دلائل وبراہین سامعه ایل مجادلہ کیریشیر ایدی. فقط جناب حق رسولانی اولیل آدمیلر قارشینده بولدی که، بصیرتلی کورلشمش، عقل وادرا کیری، اوکلرینسه چکیلش اولان قات قات جهل وضالات پردلرله حقیقه نفوذ قابلیتدن بالکلیه محروم قالمشدی. بو قابلیتسنلک اودرجه لر وارمشدی که حریر عقل قبول ایدمیه چکی شیلری دینلرینک ارکان اصلیه سی صیره سنه کچیریورلر، انسانلر بر طاقم عقائد تلقین ایدیورلر، شاید بونلردن بری اعتقادیلر مکلف اولدیغی شیلرک کنه و ماهیتی آ کلامیه تشبث ایدرسه باشنه قیامت قوبارییورلردی؛ قلبنده بر شیه اریانان کسه اونی دفع وازاله ایدم جک برواسطه بوله میور ایدی.

جناب حق رسول کزینی بوقیل بر خلق مواجهه سنده بولدی ده اوکا علم و حکمتله، موعظه حسنه ایل امداد و معاونت ایتدی. بیلرک ضلالت صابلاشمش، قدرت ایچنده عجز و مسکنت کردانه دالمش عقللره قارشی طرز معامله سنی تعیین خصوصنده اونی طرق سداده سوق رارشاد ایتدی.

خرستیانلردن بی ذیشان ایل مجادلہ کیریشمک ایستیانلر، حیات نبوتنه عائد سنلر ظرفده، برابرلنده خواص وعوامدن بر چوق آدمیلر، قسیدلر، احبار و رهبانلر منصف بر خلی کیمسه لر اولدینی حالده مجلس نبوی به کلیرلر؛ جناب رسالتاب بو مختلف طبقه لر عائد کیمسه لرک هر بیله حاله جسیان بر طرزده، آ کلایه بیله چکی بر صورتده مجادلہ ایدر ایدی. آت قرآنییه رسول کریمک قلب تابنا کنه مخاطبلرک مقتضیات احواله مطابق، عقل واذعانلرینک درجه استعداد و قابلیتله متناسب بر طرز استدلال ایل نازل اولوردی. جدال و استدلال خصوصلرنده مذاهب قرآنک متنوع اولمیه سی، دعوت و تبلیغ امرنده درلو درلو اسلوبلر تعقیب ایتیمی هب بو حکمته مستنددر. بویله اولمایوبده قرآن پردفعه ده رمعین بر طاقفه حقنده نازل اولسه یدی،

اول و آخر، ظاهر و باطن اوصافله متجلیدر، دیوب طور مقده در. بوباده اهل صلیب ایل آره مزده شوق و وارکه بزم معبودیمز امکنه نك دائرة احاطه سنه کیره مز؛ ماده ایچنده صقیثوب قاله ماز. اولنرک معبودلرینک نه اولدیغی ایسه قرآنک تعریف وایضا حندن آ کلا یورز. تنقیدی صد دنده بوبولوندیغمز مقاله صاحی: «قرآن، خرستیان دینک بر دیرکی اولان تثلیث مسئله سنده مناقشه کیریشمکه یا کلش بر بویله بر کینمشدر». دیور: زده جواباً دیرز که: تثلیث بت برسلک اساسنه ارجاع ایدلش اولان خرستیانلرک بر دیرکی اولمیه سی طوغریدر. بونک صاف و حقیقی خرستیانلرک رکنی اولدیغی ادعای ایسه آنهآ بیان ایتدیگمز سیلردن دولایی حقیقتدن عاریدر. حلول عقیده سی دانات مسیحیه نك اساسنده موجود اولمایوب بونی پولس، یونانیلری خرستیانلر دهوت ایتدیگی زمان، اولرجه اسکیدن بری طانمش و عادتاً ایلکلرینه ایشله مش اولان بر فکر برستشی اوقشایه رق مقصدی ترویج ایتک امیلله خرستیانلرک ارکان اصلیه سی آره سنه صوقو- شدر. شدر.

تثلیث، بو باطل پرست آدمک دیدیکی کی، خرستیانلرک دیرکی ثابته سنده اولیدی، بو نوع خرستیانلر ده قارشی توحید قائل اولان مذاهب خرستیانییه نك هر یرده اسلامدن ده چوق فضله بر شدله حرب آچش اولدیغی حتی کندی نك اعتراف مجبور اولمامه سی لازم کلردی.

خاق توحید، اونک مسیح حوائی ردوانکار ایتک، حق تعالی نك کائنات ماده صورتنده ظهور و تجلیسنی حاقندن متولد بر عقیده تاقی ایتک فکری اسکیدن بری بر چوق یرلرده رلشش، قوت بولمشدر. بو فکر اون آننجی عصر انساننده هولاندا ونمسه ده میدان آلمش، اورالردن انکلتر، آلمانی، امریکا کی بیوک مملکتلره سرایت وانتشار ایتشدر. لوندره، جنوه، بوستون کی علم و فلسفه مرا کزی اولان بیوک شهرلرده صرف تثلیث عقیده سنه قارشی مناقشاته کیریشمک، مقاله محررینک دعامه نصرا نیت تاقی ایتدیگی بو رکنی بیقوب خرستیانلق ساحه سندن قالدیرمق فکریله متعدد قونغرملر عقد ایدلشدر. بو ادعائمرک اک معظم برهانی اولق اوزره بیک طقوز یوز سنه سنده بوستونده منعقد مؤتمرک توحید مذهبی مدافعه ایدنلرک اوروپانک بیوک شهرلرنده عقد ایدم جکلری عمومی قونغرملرده اجتماع ایتلرینه دار اولان قرارینی کوستره بیایرز. بو قونغرملر طویلانش ایسه ده تثلیث طرفداری، مسیحک پرستاری اولانلر بورالرده بولوبده عقیده مخصوصه لرینی مدافعه ایتمکه بر درلو جسارت ایدم مامشلردر. اولنرک بو عجز و احترازلری خرستیانلر آره سنده عقیده توحیدک، اولجه بر طاقم ارباب بدعتک حلول فکرینی ایجاد ایدم رک جهله عوامی، بیک بین، حظیره (جیت) لر ایچنده اویویان، سوقاقلرده کزوب یورویق بر انسانه پرستش ایتدیرمکه باشلاقلری آندن اولکی

روسیه مسلمانلری و بولشه و یقزلر

تمایله حقاری اولدینی ایچون مختاریت دعواسنده اصرار ایدن روسیه مسلمانلرینک بر قسمی مقصدلرینه نائل اولش بولونسه لرده ، اکثریسی غیر معین بر وضعینده قالمشلدور . بونلرک مقصدلرینه نائل اوله ماملرینسک سبیلرینی آریان ذاتلر درلو درلو فکرلر اورتایه قویورلر . فقط بو ذوات روسیه نیک بشیمدیکی حالندن ، انقلابک طرز دوامندن اساسلی صورتده خبردار اولماق لری جهتله بو خصوصده بویوک خطالره دوشمکدن قورتولامیورلر .

روسیه نیک « یفعل مایشاء و یحکم مایرید » قوتنه مالک اولان بولشه و یقز فرقه سی کرک روسلرک ، کرک روسیه ده یاشایان دیگر ملتلرک مقدراتی کندی حسی نظریه لرینه قربان ایتدیکی شو ائناد ؛ هیچ بر منطق و قنونه ، هیچ بر جماعتک قاعده و زایلرینه رعایت ایتکمزین بشریت اساسلرینه مخالف حرکت ایتدیکی بر زمانده ؛ سنه لرحه اسارت آلتنده قالان ملتلرک ، مختاریته نائلیت ایچون چالیشان اقوام مختلفه نیک سوسیالیزم اساسلرینه توفیقاً کوستردکلری ملی حرکتلره قارشی چار حکومتندن میلیون درجه شدتلی مخالفتده بولوندینی حالده ، بعض مطبوعات روسیه اسلاملرینه بولشه و یقزلره برابر چالیشمق توصیه سنده بولونیورلر .

اوت ، آمریقادا اولان بر غزته جینک آفریقا چوللری اقوامی آره سنده جریان ایدن احواله واقف اولسی ممکن اولاییلیر سنده ، له نین و تروتسکی اقتدیلردن باشقه ایچ یوزی هیچ کیمسه یه معلوم اولمیان کلیشی کوزل بر فرقه ایله اسلاملرک مناسبت و علاقہ سی حقنده طوغری بر فکر بسله سی امکان خارجنده در ، ظننده ییم .

بولشه و یقزلرک طرز سیاستلری ، اصول اداره لری ، خط حرکتلری اهالی یه قارشی اولان معاملهلری حقنده معلومات و یرمک ایچون بر « آنسیقلوبه دی » اولقی لازم کلیر . شو قدرکه یک ای ویک فنا اولان جهتاری غایت قیصه بر صورتده تعریف و تصویر اولنه بیایر .

بالشه و یقزلرک اساسلری فنا دکل : بوتون جهانک محکوم اقوامنه مسعود حیات وعدنده بولونیورلر . بالخاصه ظالم ملتلر بویوندور غنده ایکله یین ، ازیلن شرق ملتلرینه جنتلر وعد بولونیورلر . انسان اولنلرک بروغراملرینی اوقودجه جهانی فلا کتدن ، غدرو ظلمدن خلاص ایدمک چاره لرک بولونمش اولدینی قناعتی حاصل ایدر .

فقط اجرا آت کلمجه تمامیه بونلرک عکسنی کوروروز . بروغراملرنده نه وارسه عمللری تمامیه اونلرک عکسیدر . مثلاً : « ملتلره مختاریت و یرمکیز » دییه یمین ایدن موسیو له نین ، رأی عامله کندی مقدراتلرینی حل ایدن اوقراینسا ، فنلاندیا ، قریم ، تورکستان ، توزک - تانار . . . کی اقوامه قارشی وحشیلرک یامسادینی بر طرزده دهشتلی محاسنلر اعلان ایتدی . نه ، منسوب اولدقلری ملتلرک مختاریتی مەکورده سنه چالیشان عمله ، عسکر و قزرای کاسه یه

اونده ، موضوع و غایهلری متحد اولقله برابر ، او مخالف ادالر ، متنوع اسلوبلر بولنه ماز ایدی .

بر حقیقت وارکه بر چوق کسه لر اوندن یا غافل بولنیورلر ، یا خود تلافی ایدیورلردر :

قرآن برا کنده بر صورتده ، یکریمی بو قدر سنه ظرفنده نازل اولدی . هربری کندیته خاص بر سبب تحتنده نازل اولمش اولان آیاتیهودی ، خرسیتیان ، مشرک بالجمله ارباب ادیانک عوام و خواص کافه افرادی مخاطب اولیوردی . قرآنک دعوتنه نصل حکیم بر حبر ، ناسک بر راهب ، بر کور خطیب ، سخن ساز بر شاعر مخاطب اولیورسه جاهل بر کوله ، بر دوه چوبانی کی طبقات عوامده عینیه اونلرک ظاهر خطابی اولیوردی . بوندن دولایدرکه حکمت سبحانیه بنی محترم محمد بن عبدالله (صام) ک حکمت ، موعظه حسنه ایله ، ارباب بحث و مناظره نیک خصملرینه قارشی طوطدقلری طرق مجادله نیک کوزک واک مؤثری اولان بر طرز جدال ایله خاقی دینه دعوت و ارشاد مسلکی طوطه سنه لزوم کوستردی . دعوت محمدیه بواوچ رکن ارشاد اوزرنده قائم و پایدار بولنقه در . او رسول کریمک کرک قومه ، کرک اطرافلرنده بولنان امتلره خطاب خصوصنده رعایت ایتدیکی اسلوبلرک قیمت و ماهیتلری اولچلمک لازمه بواک طوغری واک صاعلام میزائلرله اولچلمه لیدر . ذاتاً قرآن کریمک مخاطبک حاله کوره سوز سوبله مکدن عبارت اولان بلاغت خصوصنده بر نمونه اعجاز اولمه نیک سر و حکمتی ده بونقطه ده تجلی ایدر . شو قدر وارکه قبلری خسته اولانلر بوجهتی نظر اعتبارده آلمازلرده : « قرآنک اسلوبلری آره سنده کی بو مخالف ندر ، ایتلر نه یه تکرر ایدوب طورییور ، حقیقه الله طرفندن ایندیرلمش ایسه ایتلرنده قوه اقناعیه ضعف و شدت اعتباریه نهدن بویله مهم بر تفاوت عرض ایدیور ؟ » دییوب طورورلر . اونلرک بویولده اداره لسان ایتمه لرینک سائق آیات وارده نیک کافه سی تک بره یزان ایله وزن ایتک ایسته مه لیدر . غافلر اوندن که بر بطریقه خطاب ایدیه جک سوز بر کشیشه توجیه ایدیه جک سوزک عینی اوله ماز ؛ عقول و ادراکات بشرک درجات و مراتبی ، مختلف سبیلر دولایسیله ، متفاوت بولنقدن قورتیه ماز .

رسالتاب صلی الله علیه وسلم اقدم بر کون ، کندیته « الله نره در ؟ » سؤالی ایراد ایدیلان زنجی بر قادینک : « کواکده ! » جوابی ایشیتمش ؛ جناب حق مکان احاطه ایدمه چی درکار ایکن ، « های های ، تام مسلمان اولمش . » برور شددر . شهیدی بوسوزینه قارشی اوقادینه ، « خایر اولیه دکل ، جناب حق ، نه ماده در ، نه عرضدر ، امکنه و ازمان ایله محدود اوله ماز ، ظنون و اوهام کنه ذاتی احاطه ایدمه مز ، بونکله برابر او ، هر پرده بزمله برابردر ، هم اول هم آخر ؛ هم ظاهر هم باطندر . . . دنیلسه ، سالم بر فکر ، نافذ بر نظر ، صائب بر رأی ایچون بر آیینیه سرائرنا اولان بو حقیقتلر اوکا سوبیلنسه - مطلق سوبیلینی صرع علی ، یا خود جالیق ، یا خود سوبلنیکلر فرقنده اولمیان بر مجنون ظن ایدردی .

عبدالعزیز چاوش